

Рецензия

на дисертационния труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор по психология”, докторска програма „Обща психология “ на тема „ Нагласи на българската и арабската жена към сключване на брак и раждане на деца в епохата на глобализация”с автор Ганка Йорданова Иванова

Настоящата рецензия е изготвена съгласно заповед на Ректора на ВСУ „ Черноризец Храбър“ номер 811/ 14.06.2016.

Дисертационният труд на Ганка Йорданова Иванова се отнася до проблематика, която е изследвана във времевата перспектива на миналото, настоящето, а сигурно ще привлича интерес и в бъдещето на специалисти в областта на психологията, социологията, историята, философията както и в областта на много други хуманитарни и обществени науки. Дисертационният труд е посветен на проблем, който в крайна сметка докосва болшинството от хората през техния жизнен път – в този смисъл дисертационното изследване има и приложен характер.

Дисертационният труд е представен на 313 страници, като съдържанието е структурирано в увод, три глави, цитирани са 151 източника на кирилица и на латиница, в това число и интернет- източници. Включени са две приложения, в които е представен основният изследователски инструментариум.

Първата глава „ Бракът като психологически проблем “ представя опита на авторката да структурира проблематиката, насочена към изследването на психологическата същност на брака през призмата на

различни теоретични модели. Тя се ориентира към представянето и на дефиниции за същността на брака и семейството, които по своята същност представят социо-културна, историческа и религиозна гледна точка. Сред цялата палитра на представените идеи специално място докторантката отделя на анализа на изследванията на ценностните ориентации на личността и на анализа на мястото на брака в ценностната система на личността. Този подход е аргументиран от постулата, който приема докторантката, а именно „Нагласата към сключване на брак е социална нагласа, която е свързана пряко с определено отношение към брака като ценност.“(стр.13 от дисертацията). Тази част от дисертационния труд авторката използва като преход към втората глава на дисертационния труд, в която си поставя амбициозна и отговорна задача , дефинирана още в названието на главата „ Крос-културален преглед на брака като ценност в българската и емиратската култура“. В тази част докторантката прави задълбочен анализ на историческите промени във възгледите и нагласите към брака и отглеждането на деца в двете изследвани култури. Основната цел на този анализ е да се открие дефицитът, който определя постановката на емпиричното изследване, представено в дисертационния труд.

Емпиричното изследване и резултатите от него са описани в последната глава на дисертационния труд „ Сравнително културно изследване на брака като ценност в българската и арабската култура“. Според формулираната от докторантката цел, емпиричното изследване в дисертационния труд е насочено към „ сравнителен анализ на брака като ценност в двете култури – българска и арабска (емиратска)“ (стр.127 от дисертацията). Докторантката формулира 5 изследователски задачи и 7 хипотези на изследването. Този факт може би се определя от доминиращия

стремеж на авторката да бъде максимално изчерпателна, тъй като решаването на всички 5 задачи и проверка на всички 7 хипотези е задача за изследване от още по-мощен характер, което надхвърля изискванията за докторска дисертация.

Силно положително впечатление прави усилието на Ганка Йорданова Иванова да спазва изискванията на методологичния подход към провеждането на емпирично психологично изследване. За целите на емпиричното изследване авторката разработва анкета и използва метода на недовършените изречения. Обект на изследването са 200 жени – по 100 от всяка култура.

Тази част на дисертацията, в която е представено изследването е много подробно разработена и може да бъде определена като сериозен принос на дисертацията, тъй като запълва определен теоретичен и емпиричен дефицит. В същото време суровите статистически данни би могло да бъдат представени според изискванията в табличен и графичен вид – по този начин още по-ярко биха се открили силните страни на резултатите, а и би могло да се проследи кои от хипотезите се потвърждават и кои се отхвърлят.

Обобщение: Считаю, че дисертацията на Ганка Йорданова Иванова е разработена в широк обхват и съдържа три основни акцента с приносен характер:

- социо-културен, историко-философски и психологичен теоретичен анализ на проблематиката, свързана с мястото и ролята на семейството и брака в ценностната система на жени от различни социокултурни среди;
- създаване на собствена методика за диагностика на личностовата позиция към семейството и брака;

- изследователско проучване, насочено към проверка на издигнатите хипотези, чрез които са получени нови данни.

Всичко, посочено по-горе ми дава основание да подкрепя и посочените от докторантката приноси - научни и научно – приложни.

Авторефератът представя основното съдържание на дисертационното изследване.

Посочени са три публикации на докторантката, които са достатъчни за гарантирането на публичност на съдържанието на дисертационния труд.

В заключение считам, че дисертацията на Ганка Йорданова Иванова представлява сериозно изследване в значима област на психологичното познание и практика. В хода на рецензията бяха направени някои препоръки, които докторантката може да има предвид в бъдещата си работа, и които в никакъв случай не намаляват стойността на дисертационното изследване.

Предлагам на уважаемите членове на Научното жури да бъде присъдена образователната и научна степен „ доктор по психология “ на Ганка Йорданова Иванова.

22.07.2016 г.

Гр. Варна

Рецензент:

/ проф.д.пс.н. Галя Т. Герчева-Несторова /